

**Yakın Çevre Ekolojisinde Fiziksel Mesafe Ve İzolasyon Kırılganlığının
Durumsallığı: Sorumluluklar Ve Beklentilere İlişkin Uyuma Teşvik Edici
Kamusal İletişim Politika Önerilerinin Geliştirilmesi**

Doç. Dr. Ebru Belkıs Güzeloğlu

Ege Üniversitesi

Koronavirüs salgınıyla mücadele çalışmaları kapsamında başlatılan kamusal iletişim çalışmalarının planlandığı ve yüksek sıklıkla uygulandığı görülmektedir. Gerek geleneksel medya gerekse de dijital yeni medyada çok sayıda otorite bu işin sözcülüğünü üstlenmekte, ortak mücadele mesajının yayılmasını hedeflemektedir. Ancak ulusal yönetim politikaları, ceza yaptırımları ve otoritelerin ısrarlı çağrılarına rağmen bilinçli veya bilinçsiz şekilde ortaya çıkan uygulama ihlalleri de aynı medya kanallarında sıklıkla ifade edilmektedir. Bu çalışma bu sorundan yola çıkarak Koronavirüs salgını nedeniyle uygulanan fiziksel mesafe ve izolasyon eylemlerinin kişiye göre ve durumsal olarak değişkenlik gösterebilen yapısını incelemeyi amaçlamaktadır. Hangi özellikteki bireylerin fiziksel mesafe ve izolasyon eylemlerine uyduğunu ve uy(a)madığını, bu durumu yaratan zorlayıcı koşulları ve çelişkili durumları bireysel ve yakın çevre kapsamında belirlemeyi hedeflemektedir. Böylece hangi sosyo-demografik özellikteki bireylere, hangi içerikte mesajların hangi iletişim kanalıyla ve ne şekilde iletilmesi gerektiğine yönelik uygun iletişim politikası önerileri geliştirilecektir. Bu öneriler olası ikinci salgın dalgasında ve/veya başka ulusal mücadeleyi gerektiren durumlarda da kullanılabilir ve bireylerin eyleme yönlendirme noktasında stratejik araçlar olacaktır. Bu sebeple bu araştırma karma metodoloji üzerine kurgulanmış olup iki aşamada gerçekleştirilecektir. Çalışmanın birinci aşamasında nicel araştırma gerçekleştirilecek olup, salgın döneminde yakın çevre ekolojisinin de etkisiyle bireyin mesafe önlemlerine uyma/uy(a)mama doğrultusundaki davranış niyeti, davranış desenleri ve bunların temelinde yatan nedenlere dayanan toplumsal profillerin çıkarılması amaçlanmıştır. Bu aşamada Planlanmış Davranış Teorisi ile Sağlık İnanç Modeli kullanılmıştır. Kişinin kendi ve yakın çevresine ilişkin risk ve baş etme değerlendirmelerine dayalı gelişen yönünü ortaya çıkarmak ve karşılaştırmak hedeflenmiştir. Salgının Türkiye genelinde en çok vakalarının görüldüğü İstanbul, İzmir ve Ankara'dan 2000 örneklem sayısından kotalı örnekleme yoluyla veri toplanacak ve analiz edilecektir. Sosyoekonomik yapı, yakın çevre ekolojisinde üstlenilen rol, kolektivist eğilimler ve otoriteye güven dinamikleri ise bireye özgü çok boyutlu bir profilin çizilmesini sağlayacaktır. Çalışmanın ikinci aşamasında nitel araştırma yöntemi uygulanacak ve birinci aşamada elde edilen profillere uygun amaçlı örneklem yöntemiyle en az 20 katılımcıyla derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilecektir. Görüşmeler online veya telefon aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Özellikle kırılganlığın hangi durumlarda etkin olduğu, bu süreçte karar mekanizmalarının nasıl işlediği, olası çelişkili durumlarda bireylerin kararlarını nasıl rasyonelleştirdiği ve otoriteye güven(sizlik) duygusunun ne şekilde ele alındığı çözümlene için önemli görülmektedir. Böylece uyumsuzluk gösteren bireylerin uyumsuzluk kaynaklarının tespiti, iletişim stratejilerinin mesajlarının oluşturulmasında hangi noktalara odaklanması gerektiğini ortaya koyacaktır. Bu bulgular mesajların iletilmesinde güven yaratacak profilin belirlenmesinde kullanılabilir. Bu çalışmayla Nisan 2020 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye'nin de katılımcı olduğu G20 Toplantısının bu yıl için belirlenen sağlık öncelik

alanlarından olan ?Salgınlara hazırlıklılık? konusuna destekleyici stratejiler sunarak katkı yapmayı amaçlamaktadır. Böylece gelecekteki olası salgınlarda çıkabilecek sorunların ortadan kaldırılması için çok daha erken adımlar atılmasına fırsat verecektir.